

Jaarplan 2018 GRID Grafisch Museum Groningen

Inleiding

GRID is een erkend museum, dat met 1,5 fte betaalde medewerkers en ruim 60 vrijwilligers het grafisch erfgoed van Stad en Ommeland levend houdt. Onze strategie is om daarbij menskracht en financiële middelen zo slim mogelijk in te zetten en de opbrengsten van deelprojecten te verduurzamen in de presentatie van de erfgoedcollectie. GRID is bovendien een naar buiten gerichte organisatie, die actief inwoners van stad en provincie opzoekt en bij de collectie en het verhaal achter de collectie betreft. Projecten als de Verhalen van Grafisch Groningen en JongTalent@GRID zijn met dat doel opgezet. Sinds 2015 heeft GRID het predicaat Erkend Leerbedrijf.

GRID op koers

In 2017 heeft het museum zich op de nieuwe locatie in de binnenstad verder kunnen ontwikkelen. Onze tussentijdse rapportages aan gemeente en provincie getuigen daarvan. Met de Faculteit Geschiedenis van de RuG maakten we de expositie 'Papier ontvouwd. Groningers en hun papier', die veertien bijzondere verhalen uit de grafische geschiedenis van Stad en Ommeland presenteert. Met Academie Minerva hebben we onlangs afspraken gemaakt over gezamenlijke activiteiten rond het jonge grafische talent dat de kunstacademie voortbrengt. We koersen dit jaar af op 9800 bezoekers, ruim 550 meer dan in 2016 (9228). We hebben dat onder meer bereikt door een aantal specifieke doelgroepen, zoals inwoners van de provincie, bedrijven en organisaties voor buitenschoolse opvang, actiever dan voorheen te benaderen. In 2017 hebben we voor het eerst samengewerkt met het Veenkoloniaal Museum en de Groninger Archieven. Dat is uitstekend bevallen. De samenwerking met de vier andere stedelijke musea en Marketing Groningen heeft geleid tot een uiterst succesvolle eerste editie van de Groninger Museumnacht.

Speerpunten

Het is onze ambitie om deze koers in 2018 scherp te vervolgen. Daartoe hebben we in juli een beleidsdag georganiseerd. Aan het eind daarvan hebben we de volgende speerpunten vastgesteld.

1. De Verhalen van Grafisch Groningen
2. Inkomsten uit fondsenwerving
3. Inkomsten uit museumbezoek en verkoop

Bestuur en medewerkers zijn met deze speerpunten aan de slag gegaan en inmiddels zijn de uitvoeringsplannen, met daarin concrete acties voor de korte en langere termijn, in concept gereed, dan wel in ontwikkeling. Waar van toepassing zijn deze plannen meegenomen in dit Jaarplan 2018. Daarnaast hebben we onze activiteiten rond Jong Talent onder de loep genomen en een projectplan Jong Talent in GRID opgesteld.

1. De Verhalen van Grafisch Groningen

Tijdens de beleidsdag hebben we geconstateerd dat we het erfgoedkarakter van ons museum verder gaan concretiseren en op dit punt planmatig verder willen. Het uitvoeringsplan Verhalen van Grafisch Groningen is in concept gereed. Daarin zijn:

- de kaders aangescherpt;
- de mogelijke thema's, presentatievormen en bronnen nader geïnventariseerd;
- de mogelijke samenwerkingspartners en uitvoerders genoemd;
- de concrete projecten op korte en lange termijn beschreven (exposities, onderdelen permanente opstelling, andere activiteiten).

Kaders en criteria voor projecten in het kader van Verhalen van Grafisch Groningen

1. Er is een duidelijk verband met Groningen, stad en provincie;
2. Centraal staat erfgoed en de objecten in de erfgoedcollectie van GRID;
3. Er is aandacht voor het historische perspectief, d.w.z. de ontwikkelingen in het grafisch bedrijf / de grafische industrie in Groningen;
4. Er is aandacht voor het kunsthistorisch perspectief, d.w.z. voor de ontwikkelingen in de drukkunst en grafische kunst in Groningen;
5. Er is aandacht voor het maatschappelijk perspectief (context en impact van deze ontwikkelingen).

Aandachtspunten

1. De verbinding oud-hedendaags moet aangegeven (kunnen) worden, m.a.w. de brug slaan naar het digitale tijdperk;
2. De vrijwilligers worden geschoold om de Verhalen van Grafisch Groningen te implementeren, in bijvoorbeeld rondleidingen;
3. Het historisch onderzoek moet kwaliteit hebben. Daarbij is de betrokkenheid van de Letterenfaculteit belangrijk;
4. We moeten tempo maken: veel verhalen zitten in de hoofden van mensen die oud zijn.

De inventarisaties hebben een rijkdom aan mogelijkheden opgeleverd om de komende jaren aan De Verhalen van Grafisch Groningen concreet invulling te geven. Dit najaar starten we met de productie van de Kaart van Grafisch Groningen en met een portrettenserie van Groningse drukkers, uitgevers en grafisch ontwerpers.

2. Fondsenwerving

2018

Voor de twee expositie-projecten, 'Grafiek van De Ploeg' en 'De Bosatlas' hebben we in 2016 aanvragen ingediend. De aanvraag voor 'De Bosatlas' is gehonoreerd door Grafivisie. De aanvraag voor 'Grafiek van De Ploeg' is zeer positief ontvangen door Stichting 100 Jaar De Ploeg. Verdere besluitvorming moet nog plaatsvinden. Dit najaar krijgen we definitief uitsluitsel over de subsidie voor het onderwijsproject met De Borgen (VMBO-locaties Roden en Grootegast) over 2018/2019/2020.

2019-2020, collectie drukkerij H.N. Werkman

Voor de jaren 2019 en 2020 gaan we bij dan actuele thema's en projecten gericht sponsoren/fondsen zoeken. Aan de hand van gegevens van de Kamer van Koophandel hebben we een lijst gemaakt van bedrijven in het Noorden die affiniteit hebben met de grafische industrie. Deze bedrijven gaan we persoonlijk benaderen en proberen ze (ook financieel) aan GRID te binden. We inventariseren het huidige bestand aan particuliere donateurs en gaan gericht nieuwe donateurs werven.

Belangrijk is dat we daarnaast fondsen verwerven om uiterlijk in 2020 het Werkman atelier – momenteel bruikleen – te kunnen aanschaffen en in zo origineel als mogelijke opstelling te laten zien. Inmiddels is daartoe een uitgebreid stappenplan gemaakt, dat in 2018 wordt uitgewerkt.

3. Inkomsten uit Museumbezoek en verkoop

Nieuwe doelgroepen – BSO, bedrijven, senioren

De inspanningen die we in 2017 zijn gestart om 'nieuwe' groepen binnen het museum te halen, hebben hun vruchten afgeworpen. We kunnen in 2018 voortbouwen op de ervaringen die we hebben opgedaan met bedrijfsuitjes en het aanbod voor de BSO. Doordat we dit jaar bovendien herkomst en leeftijd van onze bezoekers hebben kunnen monitoren wordt het mogelijk in 2018 nog gericht te werk te gaan. De vrijwilligers van GroningenPlus brengen in november een bezoek aan GRID. Dit bezoek fungeert als pilot voor een participatie-event in 2018. Het contact met GroningenPlus heeft er tevens toe geleid dat we samen gaan onderzoeken op welke wijze GRID in 2018 een rol kan spelen in een interview-project van Groninger Dorpen.

Jeugd en gezinnen met kinderen

GRID hoopt te kunnen participeren in de regeling 'Gratis entree voor de jeugd', die in het leven is geroepen door het Akkoord van Groningen. We zijn in afwachting van de uitkomsten van de pilot met het Groninger Museum en het overleg met het Akkoord van Groninger. Gezien onze begrotingsafspraken met gemeente en provincie, mag deelname niet ten koste gaan van onze inkomsten. We hebben dit ter overweging

meegegeven aan het Akkoord van Groningen.

We kijken eveneens uit naar de concretisering van het initiatief vanuit de gemeenteraad om de familie-activiteiten in de stad beter op de toeristische agenda te krijgen. GRID heeft deelgenomen aan een brainstormbijeenkomst over dit onderwerp, georganiseerd door gemeenteraadsleden Marjet Woldhuis (100% Groningen) en Arend Jan Wonink (D66) .

Bedrijfsmodel risograaf

Het bedrijfsmodel voor exploitatie van de risograaf is naar verwachting in oktober gereed. De uitvoering ervan starten we nog voor 2018. Begin 2018 moet er een plan liggen voor de verkoop van grafische kunst en het verhogen van de verkoop van andere artikelen vanuit onze winkel.

Jong (en ook ouder) Talent in GRID

GRID geeft op de volgende manieren ruim baan aan talent:

1. GRID is een Erkend Leerbedrijf. Ieder jaar lopen er twee of drie studenten van AOC Terra stage in het museum en één student van Academie Minerva.
2. In GRID werken ruim zestig vrijwilligers met uiteenlopende achtergrond: drukkers, kunstenaars, vormgevers en leerkrachten, sommigen gepensioneerd, anderen met een afstand tot de arbeidsmarkt, weer anderen doen het vrijwilligerswerk naast hun reguliere baan. In het team voelt iedereen zich gekend in zijn/haar mogelijkheden. Veel taken worden door de vrijwilligers op professioneel of semiprofessioneel niveau uitgevoerd. De vrijwilligers worden ingezet in de dagelijkse gang van zaken in het museum en bij de uitvoering van de projecten.
3. Bij de exposities en projecten streven we ernaar jong talent van de opleidingen in Groningen te betrekken, zowel in de uitvoering als in de randprogrammering. Zo is de expositie 'Papier ontvouwd. Groningers en hun papier' tot stand gekomen met medewerking van studenten en promovendi van de Faculteit Geschiedenis. En zo loopt er naast de tentoonstelling 'Grafiek van de Ploeg' in 2018 het project JongTalent@deriso, waarbij jonge illustratoren en grafisch ontwerpers worden uitgedaagd, net als de eerste generatie Ploeg-leden, te experimenteren met de toepassing van grafische technieken en risoprint voor affiches, magazines en pamfletten.
4. Met de docenten grafische technieken van Academie Minerva hebben we onlangs afspraken gemaakt over de wijze waarop de studenten in GRID hun platform kunnen krijgen. In 2019 organiseren we de tentoonstelling De Groningse Grafische Garde (werktitel), met werk van studenten en pas-afgestudeerden van Minerva. In de aanloop naar de tentoonstelling willen we in 2018 twee of drie kleinere activiteiten organiseren. Daarvoor schrijven we dit najaar een projectplan.

Activiteitenplan 2018*

	Periode	Samenwerkingspartners
Verhalen van Grafisch Groningen		
Digitale versie 'Papier ontvouwd. Groningers en hun papier' op website Digitale Collectie Groningen.	2018	Erfgoedpartners, bruikleengevers expositie: Groninger Archieven, Veenkoloniaal Museum, Groninger Museum e.a.
De Kaart van Grafisch Groningen: - uitbreiding met de tijdvakken 1900-1979 en 2000-nu; - digitale versie van de grafische kaart	2018-2019 2019	Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen
Vervolg portrettenserie drukkers, uitgevers, grafisch ontwerpers, uit te voeren door studenten journalistiek en geschiedenis RuG.	2018-2019	Faculteit Letteren RuG
Expositie 'Grafiek van De Ploeg' Grafiek van met name de eerste generatie Ploegleden en hun grafische experimenten, met aandacht voor de technische aspecten en het drukproces van (kleuren)houtsnede, ets/droge naald/aquatint, lino snede en litho.	mei-november 2018	Stichting 100 Jaar De Ploeg Groninger Museum Stichting Johan Dijkstra
Deelname aan Week van het Kunstenaarsboek	oktober 2018	Diverse instellingen in Groningen, waaronder Groninger Museum.
Expositie 'De Bosatlas': erbetoon aan een Gronings product van wereldformaat.	november 2018 – april 2019	Noordhoff Uitgevers
Jong (en ouder) Talent		
Nevenprojecten bij '100 Jaar De Ploeg': - JongTalent@deriso – affiches, pamfletten en magazines – summerschool en expositie - Atelier voor artistieke reclame anno nu – ontwerpwedstrijd voor MBO-studenten - Scholierenwedstrijd Ode aan de lino	eerste helft 2018	Academie Minerva Noorderpoort; drie MBO's uit de rest van Nederland; Atelier Open, Amsterdam; FORBO Krommenie

De Groningse Grafische Garde in GRID - presentaties en masterclasses - expositie	2018 mei-juli 2019	Academie Minerva
Deelname evenementen in stad en regio		
NIEUW Internationale affichebeurs tijdens Eurosonic Noorderslag.	januari 2018	VERA Artdivision en Simplon
Poëziemarathon	januari 2018	SLAG
Boekenweek	maart 2018	
Nationale Museumweek	april 2018	Collega-musea in de stad
Cultuurmarkt KEI	augustus 2018	KEI
ROTOR en Cultuurmarkt Noorderzondag	augustus 2018	Noorderzon
Open Monumentendag	september 2018	Gemeente Groningen
Groninger Museumnacht (tweede editie)	september 2018	Collega-musea in de stad, Marketing Groningen
EXPoost (tweede editie)	september 2018	Pictura, VRIJDAG, galeries binnenstad-Oost
Dag van de Geschiedenis	oktober 2018	Groninger Archieven
Maand van de Geschiedenis	oktober 2018	Erfgoedpartners/Museumhuis
Kinderboekenweek	oktober 2018	VOIC
Oktobermaand Kindermaand	oktober 2018	Erfgoedpartners/Museumhuis
Kunstenarsboekenweek	oktober 2018	Diverse instellingen in Groningen, waaronder Groninger Museum.
Exposities (aanvulling)		
Kunstenarsboeken	januari-mei 2018	BoekieWoekie Amsterdam
Erfgoededucatie		
Project Print met de Ploeg	maart 2018-2020	SG De Borgen, locaties Grootegast en Roden
Project De platenkoffer van Ede, aanbod voor BO in de provincie. Het aanbod vindt plaats op school.		

*In GRID zijn ieder weekend workshops grafische technieken, die samenhangen met de erfgoedcollectie en de tijdelijke expositie. Tijdens de schoolvakanties bieden we een kortere variant in de vorm van aanschuifactiviteiten. We ontvangen regelmatig groepen en schoolklassen voor

een arrangement met rondleiding door de erfgoedcollectie en een workshop. Het educatieve aanbod zijn we aan het evalueren en versterken. In 2017 hebben we een CMK-pilot gedraaid met bovenbouwklassen van de Vrije School. In 2018 gaan we dit aanbod breder aanbieden.